

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ АГРОЕКОЛОГІЇ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
ВГО «АСОЦІАЦІЯ АГРОЕКОЛОГІВ УКРАЇНИ»
УНІВЕРСИТЕТ КОБЕ ГАКУЇН (ЯПОНІЯ)
AGH УНІВЕРСИТЕТ НАУКИ ТА ТЕХНОЛОГІЇ (ПОЛЬЩА)
КРАКІВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ (СУЕ) (ПОЛЬЩА)**

**МІЖНАРОДНА
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
«ЗБАЛАНСОВАНЕ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ:
ТРАДИЦІЇ, ПЕРСПЕКТИВИ ТА ІННОВАЦІЇ»**

**INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCE
«BALANCED ENVIRONMENTAL MANAGEMENT: TRADITIONS,
PROSPECTS AND INNOVATIONS»**

НАУКОВИЙ ЗБІРНИК

КИЇВ

3 – 4 листопада 2022 р.

Міжнародна науково-практична конференція

*ЗБАЛАНСОВАНЕ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ: ТРАДИЦІЇ, ПЕРСПЕКТИВИ
ТА ІННОВАЦІЇ*

УДК 504.065:517.34.8

Збалансоване природокористування: традиції, перспективи та інновації. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 3–4 листопада, 2022 р.) – К.: ДІА, 2022. – 210 с.

Видання містить матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Збалансоване природокористування: традиції, перспективи та інновації». Тематика конференції відображає комплексність, міждисциплінарність і багатовекторність проблем природокористування та інноваційних підходів до їх вирішення. У доповідях учасників представлено економічні, екологічні та соціальні засади забезпечення збалансованого природокористування.

Матеріали збірника будуть корисними для фахівців у сфері екології, теорії і практики природокористування, охорони навколишнього природного середовища та екологічної безпеки.

Матеріали подаються в авторській редакції

©Інститут агроєкології і природокористування НААН, 2022

ЗМІСТ

Drebot O., Vysochanska M., Schavinska A. Factors influencing the formation of transborder convergence of the agricultural sector	10-13
Zubchenko V. Aspects of improving the environmental and economic mechanism of horticulture development in Ukraine	13-16
Soltys O., Smoliarchuk M., Cherechon O. Institutional aspects and conceptual approaches to organic land management establishment at a local level	16-18
Tertychna O., Pinchuk V., Mineralov O., Deshko V. Modern technological solutions for production of organic fertilizer from livestock by-products	18-19
Ushakova K., Sakharnatskyi V. Economic aspects of the development of rural areas	20-21
Janusz Nesterak, Malinowska O. Improving data management processes - pilot studies among polish and ukrainian companies	22-23
Cherechon O., Soltys O., Cherechon O. Measures to improve the legal mechanism of land protection	24-25
Yakovenko D., Boroday V. Current state of the development of the biological method of plant protection in Ukraine	26-28
Yaremko O. Priorities of balanced development of the forest sector of Podil's economic district	28-32
Андрущенко К.І., Лісовий М.М. Утилізація біогазу з полігонів ТПВ як альтернативне джерело енергії	32-33
Атарщикова А.М., Сенчук Т.Ю. Вплив бойових дій на території України в галузі бджільництва та можливості апімоніторингу в сучасних умовах	34-35
Баляс Я.С., Маліновська О.Я. Особливості управління природними ресурсами територіальних громад в умовах децентралізації влади	36-37
Бондар І.М., Білоус А.П., Гарасименко Т.А. Біокомпостування курячого посліду	38-39
Боцула О.І., Головіна О.Л., Лидзар О.І. Формування збалансованості сільськогосподарського землекористування на рівні держави	40-41

Бойко О.А., Цвігун В.О., Вашкевич П.Ю. Формування біокомпозицій на основі базидієвих грибів – стимуляторів росту та розвитку овочевих культур	42-43
Бойко І.А. Інноваційне будівництво екологічного житла в Україні	43-45
Бендасюк О.О. Економіко-правові механізми забезпечення збалансованого розвитку сільських територій	45-48
Брянчик Ю.Я., Маліновська О.Я. Функції державного управління у сфері природокористування і охорони довкілля	49-50
Білотіл В.Ю., Височанська М.Я. Проблеми та перспективи розвитку «зеленого» будівництва в Україні	51-54
Вовкодав Г.М., Бекмурадов І.Н. Загальний стан навколишнього середовища Подільського району Одеської області	54-56
Вовкодав Г.М., Бекмурадов І.Н. Підходи до оцінки рекреаційно-туристської сфери Подільського району Одеської області	56-58
Вовкодав Г.М., Веретельнікова Ю.С. Оцінка якості води річки Рось за індексом забруднення води	58-60
Вовкодав Г.М., Веретельнікова Ю.С. Зміна гідрохімічних показників якості вод річки Рось в межах Київської та Черкаської областей	60-62
Гамалій І.П., Сіроштан Т.М. Ландшафтно-інженерне упорядкування системи зелених насаджень урбогеосоціосистеми (на прикладі м. Біла Церква)	62-64
Голубцова В.В. Аерація ґрунту як один із важливих чинників стійкості мікробіоценозу в агроєкосистемах	64-65
Гаврилюк Л.В., Безноско І.В., Кічігіна О.О. Патогенний мікобіом насіння сої сортів Кент та Сузір'я за органічного вирощування	65-68
Гончар В.Д., Маліновська О.Я. Зарубіжний досвід публічного управління у сфері використання природних ресурсів	68-70
Гончаров А.В. Механізм управління інноваційним розвитком аграрних підприємств	70-71

Горган Т.М., Безноско І.В., Туровнік Ю.А. Мікроміцети видів <i>Trichoderma</i> spp. у антагоністичних взаємовідносинах з мікроміцетом виду <i>Fusarium oxysporum schlecht</i>	72-74
Городиська І.М., Кравчук Ю.А. Сидерація як один з основних чинників органічної системи землеробства	74-76
Грановська Л.М., Томницький А.В. Кліматичні зміни як ризики для формування збалансованої системи природокористування	77-78
Добряк Д.С., Мельник П.П., Сахарнацька Л.І. Наукові підходи до еколого-економічного управління у природокористуванні агроєкосистем	79-80
Дребот О.І., Олійник Г.Б. Основні засади збалансованого розвитку сільських ОТГ	81-82
Дребот О.І., Тарнавський В.А. Аналіз фіскального регулювання сільськогосподарського землекористування у розрізі прикордонних територій	83-85
Данільченко В.Е., Дем'янюк О.С. Созологічна оцінка біотопів Карпатського біосферного заповідника в контексті реалізації Рамкової конвенції про охорону та сталий розвиток Карпат	85-87
Дегодюк Е.Г., Літвінова О.А. Тривалий моніторинг аридизації в землеробстві за змін клімату в Україні	87-89
Дубровський В.Ю. Сучасний стан та традиції природокористування (на прикладі територій природно-заповідного фонду Кіровоградської області)	90-91
Дудич Л.В., Дудич Г.М. Сучасні аспекти землеустрою земель сільськогосподарського призначення	92-93
Дерев'яно В.А., Маліновська О.Я. Інформаційне забезпечення публічного управління в сфері природокористування	94-95
Євтушок В.А., Маліновська О.Я. Економічні важелі, як інструмент для регулювання комплексного природокористування	96-97
Єременко В.В., Маліновська О.Я. Ефективність дії механізмів публічного управління в екологічній сфері в Україні	97-99
Зіновчук Н.В. Аналіз економіко-математичних моделей змін клімату	100-101

Зібцева О.В. Планування екозбалансованих територій малих міст Київщини	102-103
Іванов Д.В. Роль та поняття інституцій в сучасній економічній системі	104-105
Ільєнко Т.В., Крельштейн П.Д., Васільєв Д.П. Формування систем інформаційного забезпечення агросектору на базі ГІС/ДЗЗ технологій	106-107
Ільєнко Т.В., Шерстюк Д.М. Використання супутникових технологій для моніторингу стану екосистем та територій природно-заповідного фонду	108-109
Качановський О.І. Теоретичні аспекти страхування екологічної відповідальності осіб, що здійснюють видобуток бурштину	109-110
Камінецька О.В. Просторове планування як інструмент розвитку громад	111-112
Камінецька О.В., Тараєв А.О. Інвентаризація земель як інструмент управління земельними ресурсами громад	113-114
Кобець О.В., Румянцев М.Г. Лісовідновні рубки в дубових лісах лівобережного лісостепу як елемент наближеного до природи лісівництва	115-116
Колоша В.П. Циркуляційна економіка в системі сучасних поглядів на економічний розвиток	117-118
Кукол К.П., Воробей Н.А., Пухтаєвич П.П. Вплив біофунгіцидів на азотфіксувальну активність симбіотичних систем соя – <i>bradyrhizobium japonicum</i>	119-121
Ковалів О.І. Конституційні орієнтири збалансованого користування природними об'єктами в агросфері України	121-123
Коваль А.О., Височанська М.Я. Створення інновацій на круглорічному ланцюгу постачання ягід	123-124
Кущнірук О.М., Бречко З.М. Способи використання та відновлення продуктивності засолених земель в Україні та світі	124-126
Кропивко М.М. Сучасні виклики для України у розбудові збалансованої системи природокористування	126-127
Лазаренко В.І. Еволюція процесу прийняття рішень в екологічно безпечному сільському господарстві	127-129

Літвінов Д.В., Павлова Я.С. Вплив попередників та обробітку ґрунту на урожайність ячменю ярого в Правобережному Лісостепу України	129-131
Ліщук А.М., Парфенюк А.І. Екологічні ризики у формуванні продуктивності агроценозів за впливу абіотичних чинників	131-133
Мартиненко В.В. Процес обводнення прирічкових територій як механізм збереження біологічного різноманіття та протидія екологічній катастрофі (на прикладі ПЗ «Древлянський»)	134-135
Мазур С.О., Левішко А.С., Цвігун В.О. Вуглецево-нейтральні цілі сільського господарства України	135-137
Мельникова Н.М., Мокрицький К.А. Використання ризосферних мікроорганізмів як перспективний напрям розвитку сталого землеробства	137-138
Мінералова В.О., Парфенюк А.І., Мінералов О.І. Конкурентна здатність фітопатогенних мікроміцетів за впливу біопрепарату «Грін Стар»	139-141
Мусійчук І.І., Безноско І.В. Вплив препаратів Вимпел 2, Оракул мультикомплекс та їх суміші на біохімічних показників сорту Себастьян ячменю ярого	141-143
Мудрак О.В., Антонюк Ю.П. Загальна характеристика Національного природного парку «Кармелюкове Поділля»	143-146
Мудрак О.В., Маєвський О.Є, Слепцова І.В. Особливості впливу біотичних чинників на гомеостаз організму ссавців	146-148
Мудрак О.В., Клочанюк В.В. Екологічний стан басейну річки Згар	148-150
Мудрак О.В., Щерблюк А.Л. Особливості збереження фітогенофонду на території НПП «Кармелюкове Поділля»	151-155
Москаленко В.А. Аналітика поведінки витрат сільськогосподарських підприємств як інструмент прийняття рішень під час воєнного стану	155-157
Нагорнюк О.М., Палапа Н.В., Собчик В., Валат В. Сучасні принципи еколого-збалансованого розвитку сільськогосподарського виробництва	157-159
Очковська Ю., Маліновська О.Я. Екологічно орієнтовані інновації як основа збалансованого розвитку суспільства	159-161

Паляничко Н.І. Особливості функціонування фінансово-економічних інструментів збалансованого використання земель сільськогосподарського призначення в умовах сьогодення	161-164
Патока І.В. Екосистемні підходи до визначення розмірів екологічної репарації щодо відновлення знищеного чи пошкодженого природоресурсного потенціалу природоохоронних територій та особливо цінних екосистем	164-166
Палапа Н.В, Нагорнюк О.М. Демографічні проблеми ХХІ століття	166-169
Пасічник Н.А., Опришко О.О., Ясінська Н.О. Перспективи використання теплових викидів мегаполісів для міського аграрного виробництва	169-171
Павліченко М.В. Адаптація природніх цукрозамінників країн світу України до світового ринку	171-173
Пономарчук А.П., Тимошенко О.П. «Агро-сад» як компонент міської екосистеми	173-175
Радченко А.А., Маліновська О.Я. Екологічні проблеми та методи їх вирішення в умовах регіональної політики України	175-178
Райчук Л.А. Продовольча криза 2022: мілітарно-радіоекологічний аспект	178-180
Русіна Н.Г., Коваль І.І. Водоскидні мережі на зрошуваних землях: шляхи покращення	180-182
Сахарнацька Л.І., Свадеба В.Я. Інноваційна складова розвитку агропромислового комплексу України	182-183
Сахарнацька Л.І., Плавайко М.О., Жук А.О. Новації у законодавстві для аграрного бізнесу в умовах воєнного стану	184-185
Сахарнацька Л.І., Кравчук Е.О. Ефективне регулювання лісовикористання в Україні	185-187
Тимошенко Л.М., Глущенко Л.А. Особливості формування міських зелених насаджень	187-189
Устименко О.В., Глущенко Л.А. Середземноморський досвід побічного лісокористування та перспективи його запровадження в Україні	189-192

Хітренко Т.Ф., Глушко І.Б. Аспекти розвитку рекреаційно-туристичної галузі в умовах повномаштабної війни	192-193
Чорнобров О.Ю., Тимочко І.Я. Середні запаси мертвої деревини у лісах Європи у контексті збалансованого природокористування	194-195
Чорнобров О.Ю. Скринінг дії ауксинів та гліцерину на життєздатність рослин <i>Fragaria vesca</i> l. <i>Ex vitro</i> в умовах закритого ґрунту	196
Чернявський М.В. Наближене до природи лісівництво як сучасна система ведення лісового господарства в Україні	197-199
Шаховніна О.О., Тарасов В.В. Функціональна дія мікроміцетів, виділених з ризоплани та гітосфери сої	199-200
Шумигай І.В., Душко П.М., Манішевська Н.М. Комплексний захист зернових від хвороб	201-204
Шмальова М.С., Лісовий М.М. Біотехнології в виробництві сирів	204-205
Янсе Л.А., Сус Н.П. Біокофунге-1 як біоорганічний стимулятор росту і розвитку регенератів хмелю звичайного	206-207

Наразі ця робота має бути спрямована на відродження народних традицій в галузі охорони природи та формування дбайливого ставлення до природи рідного краю. Адже парк є природним ядром і “зв’язуючою” ключовою територією (екологічним вузлом) регіональної екомережі Вінницької і Одеської областей.

Список використаних джерел

1. Дідух Я.П., Коротченко І.А. Збереження степів на території національного природного парку “Кармелюкове Поділля” (Вінницька область). Пріоритети збалансованого (сталого) розвитку України. М-ли II Укр. екол. конгресу. К.: Центр екологічної освіти та інформації, 2008. С. 266-2698
2. Дідух Я.П., Шеляг-Сосонко Ю.Р. Геоботанічне районування України та суміжних територій. *Український ботанічний журнал*. 2003. Т. 60, №1. С. 6–17.
3. Леонтяк Г.П., Дудник Г.Л. Роль національного природного парку «Кармелюкове Поділля» у збереженні лісових екосистем. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2019. С. 94-95. URL: https://www.researchgate.net/publication/340013062_Rol_nacionalnogo_prirodnogo_parku_Karmelukove_Podilla_u_zberezenni_lisovoi_ekosistemi
4. Маринич О.М., Шищенко П.Г. Фізична географія України: підручник. К.: Знання, 2005. 511 с.
5. Мудрак О.В., Мудрак Г.В. Заповідна справа: навчальний посібник для студентів галузі знань 10 “Природничі науки”. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС. 2020. 640 с.
6. Еталони природи Вінниччини: Монографія / Мудрак О.В., Мудрак Г.В., Поліщук В.М., Кушнір С.Л., Єлісавенко Ю.А., Ганчук М.М., Бриндак Т.В. / За заг. ред. О.В. Мудрака. Вінниця: ТОВ “Консоль”. 2015 . 540 с.

Мудрак О.В.,

д.с.-г.н., проф.,

КЗВО “Вінницька академія безперервної освіти”

м. Вінниця, Україна;

Маєвський О.Є,

д.м.н., проф.,

ННЦ “Інститут біології та медицини”

Київського національного університету імені Тараса Шевченка

м. Київ, Україна

Слепцова І.В.,

аспірантка

Інститут агроекології і природокористування НААН

м. Київ, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ВПЛИВУ БІОТИЧНИХ ЧИННИКІВ НА ГОМЕОСТАЗ ОРГАНІЗМУ ССАВЦІВ

Одними із важливих біотичних чинників впливу на гомеостаз організму ссавців є токсини. Вони широко продукуються всіма живими організмами, включаючи тварин, рослин та мікроорганізмів і є необхідними для боротьби за їх власне існування (захист), полювання на здобич тощо. Однак, в той самий час, вони стають причиною важких отруєнь для інших організмів, порушуючи їх життєдіяльність за рахунок впливу на гомеостаз – перебіг нормальних фізіологічних і біохімічних процесів всіх органів і систем [10].

За підрахунками дослідників, в світі налічується близько 220 000 отруйних видів тварин, що складає біля 15 % від існуючого біорізноманіття живих істот, серед яких є представники хребетних і безхребетних організмів. Науковці зазначають, що за хімічною будовою токсини тварин є складними сумішами пептидів, солей та низькомолекулярних речовин, які впливають на гомеостаз, спричиняють дозозалежне патофізіологічне пошкодження живого організму [2-3, 6]

Отрута змій містить ферменти (гіалуронідазу, фосфоліпазу А₂, нуклеотидазу, фосфодіестеразу, дезоксирибонуклеазу, рибонуклеазу, аденозинтрифосфатазу, оксидазу L-амінокислот), поліпептиди (нейротоксин, гемотоксин), білки зі спеціальними властивостями (фактор росту нервових клітин, антикомплементарний фактор). За характером дії вони можуть бути нейротоксичні та гемотоксичні [1, 7].

Протеолітичні ферменти токсинів гадюк і гримучих змій викликають розвиток місцевої реакції, некроз м'язів, геморагічні набряки. Крім того, проявляють фібринолітичну дію, підвищують згортання крові, активують систему брадикінінів. Гемотоксини гадюк містять серинові протеази і металопротеїнази. Перші порушують процеси фібринолізу і згортання крові, зумовлюють розвиток тромбозів, геморагій. Металопротеїнази впливають на систему згортання крові або взаємодіють з такими компонентами позаклітинного матриксу як колаген, еластин, ламінін, фібронектин і руйнують їх [4, 8-9].

Результати наших досліджень виявили деякі зміни вмісту та складу білка в тканині тонкого кишечника ссавців (щурів) у відповідь на ін'єкцію отрути гадюк *V. berus berus* та *V. berus nikolskii*. Ці зміни можуть бути пов'язані з активацією протеаз хазяїна, але також можуть бути результатом безпосередньої дії ферментів зміїної отрути. Протеїнази змій, а саме металопротеїнази, можуть атакувати білки базальної мембрани або компоненти позаклітинного матриксу жертви, збільшуючи поширення отрути в тканинах [5].

У світлі отриманих результатів представлялося доцільним оцінити інтенсивність протеолізу в тканині тонкого кишечника щурів, яким вводили отруту гадюк *V. berus berus* та *V. berus nikolskii*. Ідентифікацію активних протеаз проводили за допомогою зимографії, яка є простим і чутливим методом. В якості субстратів використовували желатин, фібриноген і колаген.

Наші дані свідчать про те, що ін'єкція зміїної отрути викликала як підвищення активності ферментів, так і появу активних форм, які не були виявлені в цьому органі за фізіологічних умов. Зміна активності тканинних протеаз вважається одним із механізмів, за допомогою яких отруйні змії реалізують свою токсичну дію.

Список використаних джерел

1. **Cristina, R. T., Kocsis, R., Tulcan, C., Alexa, E., Boldura, O. M., Hulea, C. I., Muselin, F.** (2020). Protein structure of the venom in nine species of snake: from bio-compounds to possible healing agents. *Braz J Med Biol Res*, 53 (1): e9001. doi: 10.1590/1414-431X20199001. 32
2. **Herzig, V.** (2021) Animal Venoms-Curse or Cure? *Biomedicines*, 9(4), 413. doi: 10.3390/biomedicines9040413.

3. **Jared, C., Mailho - Fontana, P.L., & Antoniazzi M.M.** (2021). Differences between poison and venom: An attempt at an integrative biological approach. *Acta Zoologica*, 102(4), 337–350. DOI: 10.1111/azo.12375
4. **Kalogeropoulos, K., Treschow, A. F., Auf dem Keller, U., Escalante, T., Rucavado, A., Gutierrez, J. M., ... Workman, C. T.** (2019). Protease Activity Profiling of Snake Venoms Using High-Throughput Peptide Screening. *Toxins (Basel)*, 11 (3), 170. doi: 10.3390/toxins11030170.
5. **Olaoba, O.T., Karina Dos Santos, P., Selistre-de-Araujo, H.S., & Ferreira de Souza, D.H.** (2020). Snake Venom Metalloproteinases (SVMPs): A structure-function update. *Toxicon X*, 7:100052. doi: 10.1016/j.toxcx.2020.100052.
6. **Oliveira, A.L., Viegas, M.F, da Silva S.L., Soares A.M., Ramos, M.J., & Fernandes PA.** (2022). The chemistry of snake venom and its medicinal potential. *Nat Rev Chem.*, 6 (7), 451-469. doi: 10.1038/s41570-022-00393-7.
7. **Siigur, J., Aaspolu, A., & Siigur, E.** (2019). Biochemistry and pharmacology of proteins and peptides purified from the venoms of the Snakes *Macrovipera lebetina* subspecies. *Toxicon*, 158, 16-32. doi: 10.1016/j.toxicon.2018.11.294. 91
8. **Thakur, R., & Mukherjee, A.K.** (2017). Pathophysiological significance and therapeutic applications of snake venom protease inhibitors. *Toxicon*, 131, 37-47. doi: 10.1016/j.toxicon.2017.03.011.
9. **Yee, K. T., Tongsimma, S., Vasieva, O., Ngamphiw, C., Wilantho, A., Wilkinson, M. C., ... Rojnuckarin, P.** (2018). Analysis of snake venom metalloproteinases from Myanmar Russell's viper transcriptome. *Toxicon*, 146, 31-41. doi: 10.1016/j.toxicon.2018.03.005.
10. **Zhang, Y.** (2015). Why do we study animal toxins? *Dongwuxue Yanjiu*, 36 (4), 183-222. doi: 10.13918/j.issn.2095-8137.2015.4.183.

Мудрак О.В.,

д.с.-г.н., проф.

КЗВО "Вінницька академія безперервної освіти"

м. Вінниця, Україна;

Ключанюк В.В.,

аспірантка

Інститут агроєкології і природокористування НААН

м. Київ, Україна

ЕКОЛОГІЧНИЙ СТАН БАСЕЙНУ РІЧКИ ЗГАР

Зростаючий антропогенний вплив на компоненти навколишнього природного середовища і специфіка природокористування на Поділлі, що зумовлена швидким розвитком промисловості і тривалим введенням інтенсивного сільського господарства висуває ряд проблем, пов'язаних із визначенням характеру й масштабів дії різноманітних забруднювальних речовин на басейн річки Згар та її екосистеми.

Екологічний стан басейну річки Згар формують малі річки, що складають 60% її стоку. Це динамічні природні і природно-антропогенні екосистеми гідрологічний, гідробіологічний і гідрохімічний режими яких значною мірою визначаються їхніми водозаборами, що потребують особливої уваги, диференційованого підходу і охорони [2, 4].

За останні роки, враховуючи Водну Рамкову Директиву ЄС, інтерес до малих річок значно зріс. Це пояснюється їх важливими природоутворювальними, санітарно-гігієнічними, рекреаційно-оздоровчими і